

Pædagogisk læreplan for Simmersted Fribørnehave

Indledning

- Simmersted Fribørnehave er beliggende i landsbyen Simmersted. Institutionen har til huse i et ombygget parcelhus på 200 m². Tilhørende er en stor legeplads/naturgrund på 2472 m². Bygningen har fungeret som institution siden 1996, som Fribørnehave siden 2011. Fribørnehaven er en del af Simmersted Friskole og er derfor underlagt bestyrelsen for denne. Fribørnehaven og Friskolen samarbejder bevidst på, at barnet oplever en rød tråd igennem hele sin barndom i børnehaven og i skolen. Som en synliggørelse af den røde tråd, har vi udviklet en model med vores fælles værdier som vi bygger vores pædagogiske praksis op omkring.

*model**

- Fribørnehaven er normeret til gennemsnitligt 33 børn årligt. Fribørnehaven har eget forældreråd.
- Børnegruppen er sammensat af børn i alderen 2,11 til skolestart.
- I Simmersted Fribørnehave arbejdes der med børnenes alsidige udvikling, med særlig fokus på udeliv, kreativitet, sang, sprog og fortælling, sociale kompetencer, sundhed og bevægelse.
- Simmersted Fribørnehave er en overskuelig børnehave
 - med nærvær og tid til det enkelte barn
 - med trygge og overskuelige rammer
 - hvor man gennem fællesskabet og gode oplevelser styrker det enkelte barns selvværd
 - med tid til fordybelse i leg og aktiviteter
 - med forældre, der yder en indsats, har indflydelse, og engagerer sig i barnets børnehavetid

Læringsmiljø

- Vi vægter højt, at børnene udvikler sig gennem leg og planlagte aktiviteter. Simmersted Fribørnehave skal være et sted, hvor børnene trives, har det sjovt, opbygger venskaber, udvikler sig og lærer. Der sker læring når børnene er aktive, deltagende og når de får oplevelser de reflekterer over og forholder sig til.
- Vi inddrager IT, således at det på naturlig vis bidrager til børnenes faglige, personlige og sociale udvikling. Vi inddrager en kreativ og Social aktiv brug af Ipads i vores daglige pædagogiske praksis, hvor vi på en naturlig måde understøtter de skabende processer og aktiviteter. Vi har købt ABS medlæringspil af høj kvalitet på vores Ipads, som børnene i nogle situationer kan sidde og arbejde med alene eller sammen med en voksen og andre børn.
- Dagligdagen er tilrettelagt med 2 ugentlige aldersopdelte aktiviteter, hvor der fokuseres særligt på børnenes specifikke læringsmæssige alderstrin. Endvidere er der en ugentlig formiddag med fokus på bevægelse og motorik. Denne foregår som regel i Multihuset som ligger lige ved siden af Simmersted Friskole.. Sidst men ikke mindst tilrettelægges dagligdagen med en ugentlig udflugt for alle børn som sker i alders opdelte gruppe. Denne kan være alt lige fra en gåtur til en nærliggende skov, til besøg på biblioteket, Dyrehaven, stranden, museer eller andet. Derudover foregår en masse leg og ude liv på vores store legeplads og på skolens ude arealer, samt en bred vifte af aktiviteter med et bredt indhold, spredt ud over dagene og årstiderne.
- Vi vægter ude livet meget højt. Vi opholder os som regel udendørs i mindst 2 timer hver dag. Vi er medlem af de "Grønne spire", og bliver derigennem inspireret til aktiviteter i naturen. Vi har 2 årlige temaer som har fokus på natur- og naturfænomener. Derudover indretter vi legepladsen med forskellige tiltag som skaber bevidsthed omkring natur- og naturfænomener, f.eks. vandopsamling, kompostbeholder, højbede, frugttræer og -buske.
- Vi vægter at skabe rolige rammer for børnene i deres hverdag. Dette gør vi bl.a. på flg. Måde:
 1. Vi holder afslapning hver dag efter at vi har spist vore madpakker. Dette gør vi fordi Vi kan se at børnene nyder det, at børnene kommer tættere på hinanden, bl.a. fordi børnene ligger tæt og nogle gange giver hinanden massage inden vi hviler lidt. Afslapning er med til at give ro. Roen kan hjælpe børnene til at være i god kontakt med enge behov og følelser.
 2. Vi laver yoga sammen med børnene en gang om ugen, og små spontane sessions før afslapning o.l. Det er vigtigt at understrege, at børn ikke skal dyrke yoga som voksne dyrker yoga ... vi leger yoga med børn. Generelt kan man sige, at yogaleg understøtter læreplanstemaerne inden for især krop og bevægelse, personlige kompetencer og sociale kompetencer. Mere specifikt kan det beskrives som følger:

Fysisk hjælper yogalege børn til at lære, hvordan de kan bruge deres åndedræt til at få ro i kroppen. Selve øvelserne i yoga udvikler både finmotoriske og grovmotoriske færdigheder som koordinationsevne, balance, styrke, udholdenhed og smidighed.

Mentalt styrker yogaleg børns evne til at mærke egne grænser og til at fokusere. Opmærksomhed på åndedræt og på fysiske øvelser kan være med til

Simmersted den 9. januar 2017

at bringe ro i følelser og tanker, der ellers er i oprør. Så er der skabt grobund for læring.

Socialt kan yogaleg styrke fællesskabet, fordi vi ikke konkurrerer med hinanden, men kun måler os med os selv. Samtidig er det også lettere at omgås hinanden, hvis vi har ro i os selv. Det er oplagt at inddrage par-øvelser i yogaleg.

3. Vi tager på ture gruppevis, da det er mere nærværende at være afsted med en lille gruppe børn, frem for hele børnehaven på en gang. Derved er der også færre børn hjemme i børnehaven tre dage i ugen, hvilket giver mere ro i børnehaven for de børn som er hjemme.

- De voksne reflekterer over deres handlinger, så dagligdagen præges af velovervejede pædagogiske handlinger og aktiviteter.

Politikker:

- Vi har udarbejdet en politik vedr. børns seksuelle adfærd, og på denne måde en fælles bevidsthed og holdning til hvad der er normal seksualitet for børn i alderen 3 – 6 år.
- Vi har en kostpolitik, som vi orienterer forældre om, og som vi forventer at forældrene forfølger, når de laver barnets madpakke hver dag.
- I 2017 udarbejdes en IT- strategi for Simmersted fribørnehave og Friskole, hvori det indgår hvorledes vi vil inddrage IT i vores pædagogiske aktiviteter.
- Vi har en trafikpolitik, hvor vi beskriver vores pædagogiske praksis i forhold til trafiksikkerhed og børnenes læring om trafik. Derudover hvorledes vi vejleder forældre til at være gode rollemodeller i trafikken for deres børn.

Børnehavens mål for de seks temaer

1. Barnets alsidige personlige udvikling

Mål:

- at barnet føler sig anerkendt og oplever, at fællesskabet med andre har værdi
- at barnet kan udtrykke egne behov og følelser, - og have forståelse for andres
- at barnet oplever glæde ved at tro på sig selv og egne evner, og få opbygget selvværd og tillid til omgivelserne
- at barnet oplever at blive lyttet til, få indflydelse og blive taget alvorligt samt føle sig forpligtet overfor fællesskabet
- at barnet oplever omsorg, nærvær, udfordringer og oplevelser og være omgivet af tydelige og nærværende voksne
- at der skabes de optimale rammer for barnets videre færden i livet

Relevante pædagogiske metoder:

- at give barnet medbestemmelse og ansvar i forhold til alder og modenhed
- at styrke barnets forskellige kompetencer ved at beskæftige os med et varieret udbud af aktiviteter

Simmersted den 9. januar 2017

- at fokusere på, at børnene alene og sammen med andre får mulighed for at opleve, fordybe sig, undersøge og afprøve sammenhænge, og derved finder frem til deres egne og fælles løsninger
- at lave fællesaktiviteter, aldersopdelte aktiviteter og udflugter som kan udvikle barnets viden og interesser
- at skabe rammerne for at barnet vil bidrage med noget til samling, kan fortælle om oplevelser etc.
- differentiere kravene i planlagte aktiviteter

Typiske eksempler på aktiviteter:

- holde samling, med oplæsning, genfortælling og sang
- lave aldersopdelte aktiviteter med fokus på sproget og de ting der omgiver os og tale med barnet om disse
- tage på ture og i disse, møde barnet anerkendende og præsentere barnet for en blanding af kultur og natur, til gavn for barnets dannelse.
- lave skolestartsforløb for førskole børnene, så skolestarten bliver tryk

2. Barnets sociale kompetencer

Mål:

- at barnet skaber omsorgsfulde og tolerante relationer til andre børn og voksne
- at barnet udvikler evnen til at reflektere over egne handlingers påvirkning af andre børn og voksne
- at blive en god kammerat, som udviser empati i samværet med andre

Relevante pædagogiske metoder:

Vi benytter os af redskabet, "Fri for mobberi". Vi vil bruge redskabet til:

- at lære barnet at lytte til andre
- at tale med barnet, om andres oplevelse af en given situation.
- at lære barnet relevante reaktionsmønstre
- at lære relevant omgangstone og samværsformer
- at give plads for den spontane leg i et godt fællesskab børnene imellem og lade børnene udforske med og uden voksnes indblanding og vejledning
- at tale med barnet om hvad det vil sige at være en god kammerat
- at tale med børnene i konfliktsituationer og forklare den andens oplevelser og behov
- at have pædagogiske aktiviteter, som styrker børnenes fællesskab og omsorg for hinanden.

Typiske eksempler på aktiviteter:

- spisesituationer, samlinger og andre typer aktiviteter, hvor barnet øver sig i at fortælle og lytte
- borddækning, introduktion af lege etc., hvor eks. de store børn viser omsorg/hensyn til de små, ved at oplære dem i forskellige ting og på den måde øve omgangsformer.
- leg inde og ude, hvor der stilles krav til børnene om at være sammen med andre end dem de typisk leger med.
- Aktiviteter, i f.eks. multisalen, hvor børnene skal samarbejde for at løse en given opgave.
- sætte et stort barn og et mindre barn sammen i forskellige sammenhænge, så vi på den måde sikre os, at de har øje for hinanden.
- Afholde børnemøder hvor vi arbejder med materialer fra "Fri for mobberi".

3. Barnets sproglige udvikling

Mål:

- at lære barnet at sætte ord på tanker, følelser, oplevelser og handlinger
- at lære at bruge kropssproget og forstå andres kropssprog
- at lære at lytte til andre
- at lære at håndtere konflikter vha. sproget
- at lære sprogets tegn og symboler, såsom bogstaver og tal mm.

Relevante pædagogiske metoder:

- at bruge og øve sproget ved aldersopdelte aktiviteter og i den daglige kontakt med barnet
- at præsentere barnet for nye ord og dets betydning
- at benytte sproglige virkemidler såsom oplæsning, sang, sanglege, rollespil og fortælling
- at inddrage barnet i en daglig dialog om relevante temaer
- at bruge de 10 understøttende sprogstrategier

Typiske eksempler på aktiviteter:

- rim og remser
- forklare indholdet af en tegning
- fortælle historie
- dialogisk læsning
- digte, sange
- fortælle om oplevelser
- lege sproglege
- lære at skrive tal og bogstaver
- oplæsning
- tematisk sprogarbejde

4. Krop og bevægelse

Mål:

- at lære sig selv at kende både udvendigt og indvendigt, have respekt for egne og andres personlige grænser
- at bruge kroppen på forskellige måder
- at lære udholdenhed og forståelse for kroppens reaktioner når den bruges
- at udvikle sig fin- såvel som grovmotorisk
- at få viden om sund mad og vigtigheden af dette, samt god hygiejne

Relevante pædagogiske metoder:

- at benytte: "Learning by doing". De voksne deltager, som rollemodeller
- at præsentere børnene for forskellige aktiviteter på en attraktiv måde
- at flytte børnenes grænser for hvad de vil og tør
- at opmuntre til bevægelse
- at barnet tilbydes varierede og mangfoldige rammer, hvor de kan bevæge sig
- at præsentere børnene for sund og varieret mad

Typiske eksempler på aktiviteter:

- at benytte friskolens gymnastiksal, og byens Multihal til bl.a. motoriske lege og øvelser
- at dyrke yoga – leg
- børnene giver hinanden massage, og de voksne giver børnene massage når vi holder afslapning
- at give børnene pauser igennem afslapning over middag
- at snakke med børnene om kroppens opbygning og dens funktioner
- at bruge børnehavens legeplads og legeredskaber, såvel som træer og terræn mest muligt
- at gå længere ture i området såvel som andre steder og lære at færdes i kuperet terræn, skov, krat etc.
- at afholde temaugle (sundhedsuge) med fokus på sund mad og motion
- at snakke med børnene ved spisning om madpakkens indhold
- at afholde maddage, hvor børnene inddrages i madlavningen
- at støtte barnet i at huske håndvask før og efter spisning, efter toiletbesøg mm.

5. Naturen og naturfænomener

Mål:

- at lære at respektere naturen
- at lære at behandle dyr ordentligt
- at blive dus med naturen og forstå hvordan de kan benytte og færdes i den
- at lære om årstider og vejret
- at kende til de 4 elementer, vand, ild, jord og luft

Relevante pædagogiske metoder:

- at benytte naturen og opholde sig i den i alle årstider
- at knytte natur og leg sammen
- at snakke med børnene om det vi ser

Typiske eksempler på aktiviteter:

- tage på skovture og gåture
- inddrage naturen på legepladsen, lave bål, kigge på dyr i forstørrelsesglas, samle frugter mm.
- snakke/læse om vejret og årstiderne
- indsamle ting i naturen og snakke om dem, bruge det kreativt
- vi har to temaer om året, af en ca. en måneds varighed, hvor vi har fokus på natur og naturfænomener

6. Kulturelle udtryksformer og værdier

Mål:

- at møde voksne eller børn der formidler kultur og lærer barnet kreativitet og at formidle denne på mange forskellige måder
- at lære om det at være dansk, gerne set i forhold til andre kulturer
- at lære om traditioner

Relevante pædagogiske metoder:

- at lave voksenstyrede aktiviteter med kulturelt formål
- at præsentere relevante væremåder i givne sammenhænge
- at præsentere barnet kulturformer gennem sang, tale, bevægelse og leg
- at støtte barnet i at udfolde sig kreativt

Typiske eksempler på aktiviteter:

- at tage i teateret, se skolekomedier etc.
- at lave en forestilling for andre
- at benytte biblioteket og de tilbud de har
- at skabe kunst, skulpturer etc.
- at fejre højtiderne
- besøge museer og historiske haver

Relevante pædagogiske metoder, aktiviteter og eventuelle mål, der opstilles og iværksættes i forhold til børn med særlige behov (fokus på hvilke metoder og aktiviteter der kan inkludere børn med særlige behov i gruppen)

Mål:

- Simmersted Fribørnehave er for alle børn, også dem der har det svært af den ene eller anden grund
- børn med særlige behov skal have den optimale støtte og hjælp

Relevante pædagogiske metoder:

- vi vil fokusere på barnets adfærd og trivsel og støtte barnet til at være en del af gruppen, for at undgå marginalisering
- vi vil støtte forældrene og dele vor bekymring med dem på en anerkendende måde
- vi vil styrke barnets selvværd gennem anerkendelse og omsorg
- vi vil dele vores undren og bekymring med forældrene
- vi vil inddrage relevante samarbejdspartnere fra PPR, så tidligt som muligt

Typiske eksempler på aktiviteter:

- skabe rammerne for barnets udvikling, eks. ved at lave noget i mindre grupper, inddrage barnet i aktiviteter som passer i niveau inden for nærmeste udviklingszone.
- løbende dialog samt møder med forældrene og relevante samarbejdspartnere

Det fysiske-, psykiske og æstetiske børnemiljø

(Som udgangspunkt er børnemiljøet til stede over alt i institutionen, i hele institutionens åbningstid, idet børnemiljøet afhænger af måden vi indretter os på i dagligdagen, ud fra de børn og voksne der er til stede, den måde de omgås hinanden og de omgivelser de færdes i, hvorfor børnemiljøet også er integreret i de seks ovenstående temaer)

Simmersted den 9. januar 2017

- Det fysiske børnemiljø: Institutionen er indrettet til børn, både ude og inde. Dvs. de steder børnene bruger i dagligdagen, er bordhøjden, toilethøjden, håndvaskens højde etc. som udgangspunkt indrettet efter børnehøjde. Ligeledes fokuseres der på hygiejne, bl.a. ved at der er opsat dispensere til desinfektering flere steder, ligesom mindre afsprøjtningflasker er en del af oppakningen når institutionen er på tur. Håndvask er en integreret del af kulturen gennem hele dagen.
- Det psykiske børnemiljø: Overordnet handler det psykiske børnemiljø om de fællesskaber børnene oplever indbyrdes og med de voksne, oplevelsen af trykthed, venskaber og det at føle sig set og værdsat. Børnene lærer gennem hele deres børnehavetid hvordan de skal omgås hinanden. De lærer at lytte til hinanden og også at stå ved deres ret, lærer at vise hensyn, bliver hjulpet når det er nødvendigt og opfordret til at prøve selv, når det er passende. De får sammen med de voksne en tryk ramme, hvor de kan opleve, udvikle og dannes. Vi har struktureret hverdagen sådan, at der er mindst mulig uro, forstyrrelse og kaos og mest mulig ro til fordybelse. Vi holder afslapning midt på dagen, så alle børn får en pause, til at reflekterer og være i kontakt med sig selv.
- Det æstetiske børnemiljø: Lysten til at udvikle sig, styrkes markant, når omgivelserne er interessante. Institutionen er indrettet med en stor naturgrund, som opfordrer børnene til aktiv leg. Der er forskelligartede legeredskaber og køretøjer, som appellerer til forskellige børn og forskellige lege, samtidig med at der er mulighed for at grave et dybt hul, klatre i træer, gå på jagt efter et stykke frugt eller bær omkring vores frugttræer og vores mange bærbuske, sidde i skyggen med en bog og meget andet. Indenfor er der indrettet plads til fordybelse såvel som vild leg, der er plads til at lege alene eller med mange. Desuden benytter vi ugentligt Multihallen. Det er meget inspirerende både for børn og voksne, at alle aktiviteter ikke foregår i de samme rammer altid, hvorfor vi også bruger den ugentlige turdag, til at præsentere børnene for forskellige miljøer.

Forældreinddragelse

Vi har forventninger til forældrene om at de er deltagende i deres barns liv i dagtilbuddet.

Ved opstart i børnehaven gøres forældrene opmærksomme på vores forventninger til dem, og ligeledes hvad de kan forvente af os.

Vi forventer at forældrene vil samarbejde med os, om at skabe de bedste rammer for deres børn, så de får de bedste forudsætninger for at trives og udvikle sig. Forudsætningerne for et stort forældreengagement, er bl.a. at vi har en tæt og nærværende kommunikation med forældrene, og at vi hele tiden sørger for at holde forældrene opdaterede på hvilke læringsaktiviteter vi er i gang med.

Helt konkret har vi opstillet en liste med vores forventninger til forældrene, når de som familie vælger Simmersted Fribørnehave som dagtilbud (se nedenstående):

Hvad vi forventer at I bidrager med:

1. *At I holder jer opdateret på intra nettet. I forældre har også en kommunikationsvej til hinanden igennem Intra.*

Simmersted den 9. januar 2017

2. At I sørger for at jeres børn har det rigtige tøj i garderoben afstemt efter vejret, en sund madpakke, en drikkedunk (med hjem og vaskes hver dag) og en god rygsæk (med brystclips).
3. At I orientere medarbejderne om store og små ting omkring jeres børn i det daglige.
4. At I beder børnehaven om en samtale, hvis der opstår problematikker i forhold til jeres børns trivsel i børnehaven. Der kan være ting, som I forældre bliver opmærksomme på, eller som børnene fortæller derhjemme, men som vi ikke har iagttaget endnu. Det er jer der kender jeres børn bedst!
5. At I deltager i børnehavens forældremøde 1 gang (september) om året med mindst en forældre.
6. At I deltager det årlige juleklip (fredag den første adventsweekend) med mindst en forældre.
7. At I deltager i arbejdsdage med mindst en forældre. Vi har en arbejdsdag i foråret og en i efteråret.
8. At I deltager i årets sommerfest som afholdes i juni måned.
9. At begge forældre forsøger at komme, når vi indkalder til en årlig forældresamtale i efteråret.
10. At I en gang imellem stiller op til AD HOC opgaver, når vi har brug for hjælp til praktiske opgaver.
11. At I kommer med gode ideer til aktiviteter. (I må gerne blande jer!)
12. At I er nærværende overfor jeres børn, når I bringer og henter dem. (Lad mobiltelefonen blive i bilen).
13. At I spørger nysgerrigt ind, hvis der er noget i ikke forstår. Hvis I ikke er enige med os i vores pædagogik, vil vi meget gerne høre det fra jer, så vi kan have en dialog omkring det.

Når vi forventer stor deltagelse af jer, er det ikke bare fordi vi skal have billig arbejdskraft.

En af grundværdierne i Simmersted Friskole og Fribørnehave er nærhed og fællesskab.

Vi ved at fællesskabsfølelsen opstår, når mennesker laver noget sammen eller når de har en opgave de skal løse sammen. Jo bedre kontakt I forældre har med hinanden, jo nemmere er det for jer, at respektere hinandens forskelligheder og dermed bliver det også nemmere for både I forældre og jeres børn at være inkluderende overfor de børn som har særlige udfordringer. Det kan være både jeres børn og andres børn, som ind imellem har brug for at blive inkluderet/ rummet.

Plan for dokumentation af om de valgte pædagogiske metoder og aktiviteter opfylder de opstillede mål indenfor temaerne.

- Vi informerer forældre om aktiviteter vha. en kalender på intra og et månedligt nyhedsbrev på intra
- Vi informerer dagligt forældrene om dagens planlagte aktiviteter vha. whiteboard.
- Vi gemmer alle nyhedsbreve som dokumentation
- Vi bruger SMTTE modellen til at opstille mål for planlagte aktiviteter
- tilbagevendende opfølgning på pædagogiske metoder og aktiviteter på personalemøderne, hvilket der tages referat af til dokumentation

Plan for evaluering af den pædagogiske læreplan

- vi vil evaluere efter hvert pædagogisk tema
- vi har årlig evaluering og evt. justering af den pædagogiske læreplan, til et personalemøde i januar måned

Plan for hvordan dagtilbuddet vil følge op på resultaterne af dokumentation og evaluering.

- Vi vil indsende evaluering til kommunen når dette er påkrævet.
- Vi har en årlig præsentation af opfyldelsen af de opstillede mål indenfor temaerne for forældrene til vores forældremøde i september
- Vi har en årlig orientering af personalets evaluering og evt. justeringer, til generalforsamlingen i april måned, så vi på den måde sikre synlighed på den positive udvikling i vores institution.

Læreplan revideret den 9.1.2017

Litteraturliste

- Clausen, Peter. (2005): Børneliv og læreplaner. Academica
- Edlev, Lasse Thomas. (2004): Natur og miljø i pædagogisk arbejde. Munksgaard
- Gardner, Howard. (1997): De mange intelligensers pædagogik. Gyldendalske boghandel
- Giddens, Anthony. (1991): Modernity and Self-Identity. Polity Press, London
- Gundelach, Søren (red). (1996): Børns medbestemmelse I daginstitutionen. Det tværministerielle Børneudvalg.
- Juhl, Ole (ans. red). (2011): Børnemiljø og læreplaner – idéer til at skabe sammenhæng. Dansk Center for Undervisningsmiljø
- Kampmann, Jan og Andersen, Peter Ø. (1997): Børns legekultur. Munksgaard
- Karlsen, Hugo Hørlych. (1991): Legens betydning for børns opvækst. Hovedland
- Salling, Lotte. (2009): Dialogisk læsning – hvordan? Dafolo forlag.
- Salling, Lotte. (2011): Fagter og grimasser. Dafolo forlag.
- Salling, Lotte. (2009): Leg sproget frem. (2. udg.). Dafolo forlag.
- Salling, Lotte. 2009): Spring sproget frem. Dafolo forlag
- Sommer, Dion. (1996): Barndomspsykologi. Udvikling I en forandret verden. Hans Reitzels Forlag.
- Ytterhus, Borgunn. (2002): Socialt samvær mellem børn. Abstrakt Forlag A/S
- Weltzer, Hans. (1991): Udviklingsbeskrivelse af småbørn. Dansk psykologisk Forlag.
- Öhman, Margareta. (1997): Empati gennem leg og sprog. Forlaget Børn og Unge.